

TERNDRUP FJERNVARME A.M.B.A 1992-2017

25 års jubilæum

Da Terndrup fik sit eget **FJERNVARMEVÆRK**

OPTAKTEN TIL ET FJERNVARMEVÆRK I TERNDRUP

I starten af 1990'erne blev der i de små byer så småt etableret fjernvarmeværker, hvor brændslet bestod af naturgas. Borgerne i Terndrup havde endnu ikke et fjernvarmeanlæg, og man så med misundelse på byer, som havde. Det kunne ikke passe, mente man, og på en generalforsamling i Terndrup borgerforening i 1991 blev der fra Børge Olsen spurgt, om ikke der var interesse herfor.

Ideen udviklede sig, da firmaet Stjernerør ønskede at bygge et flisfyret værk, hvor varmen ville blive solgt til et andelsselskab, som borgerne skulle oprette, der så skulle stå for ledningsnet og salg af varmen til forbrugerne. Deres tilbud blev husstandsomdelt, og byens borgere blev bedt om at sende sin underskrift retur ved positivt tilsagn. For nogen lød dette ikke som den bedste løsning, og blandt byens borgere blev der nedsat en arbejdsgruppe, som straks uddelte foldere, hvori de frarådte at skrive under på en sådan aftale. I stedet indbød de til et møde i Terndrup Hallen.

Under mødet i hallen blev det besluttet, at arbejdsgruppen, bestående af Per Seeberg, Poul Vinding Nielsen, Knud Petersen, Erik Hovesen og Niels Knudsen, skulle undersøge flere muligheder for brændselsvalg og priser. I 1991 kostede 1000 liter fyringsolie ca 4000 kr. Arbejdsgruppen lavede en aftale med Hedeselskabet og Peter Korsbæk, at de skulle udregne priser ved forskellige former for brændsler og værker. Der blev både undersøgt brændsler som naturgas, flis, halm/fedtslam, solvarme og spagnum. Hedeselskabet, Naturgas Midt/Nord, Nordfos og Løgstør Rør stod for finansieringen af undersøgelsen for til gengæld

at måtte give priser på relevante arbejdsopgaver, hvis det kom til, at der skulle bygges et fjernvarmeværk.

Fra sommeren 1991 gik tingene stærkt. Arbejdsgruppen lånte 1000 kr af borgerforeningen og erhvervsforeningen til at afholde løbende udgifter på bl.a. papir og porto, og sidst i august blev der igen holdt møde i Terndrup Hallen, hvor over 200 borgere mødte op. Der var i den grad opbakning til et fjernvarmeværk, og arbejdsgruppen kunne ud fra undersøgelserne anbefale et, som var baseret på afbrænding af halm/vegetabilsk olie, idet det ville være det billigste for forbrugerne. Dette blev vedtaget, og i oktober blev der afholdt stiftende generalforsamling i Hallen, hvor ca 250 deltog og ca 400 husstande havde allerede tilmeldt sig fjernvarmen.

BYGGERIET TOG FORM

Den nyvalgte bestyrelse havde nok at se til. Ved at optage et lån i Sparekassen Nordjylland på 100.000 kr kunne de betale de 1000 kr tilbage, som de havde lånt af de to foreninger. Skørping kommune godkendte projektet i januar 1992, og Børge Olsen blev udpeget som kommunens repræsentant, idet det skulle finansieres med et indekseret kommunegaranteret lån. Naturgas Midt/Nord ankede dog afgørelsen om valg af brændsel, men efter at energistyrelsen endelig havde sagt god for brændselsvalg, kunne borgmester Inge Petersen den 6. april 1992 tage første spadestik til byggeriet af værket på Industriparken 30 i Terndrup.

Der skulle dog vise sig at være flere bump på vejen mod at få opført fjernvarmeværket. Kommunen tillod ikke, at lånet i kommunekredit blev brugt til at etablere værket, men først kunne frigives, når værket var færdigt og idriftsat. Trods tilbud fra byens pengeinstitutter, ville de alligevel ikke låne os pengene, på betingelser som Terndrup Fjernvarme kunne acceptere, og man måtte søge løsninger udenbys. I løbet af påsken blev der indgået aftale med Aktivbanken i Aalborg, og byggeriet kunne sættes i gang den 24. april.

Der blev afholdt licitationer på de enkelte arbejdsopgaver i så små portioner, at mange små lokale virksomheder kunne deltage og byde ind i enkelte dele af arbejdet. Derudover blev der ansat personale, hvor Niels Knudsen blev varmemester og Poul Urfeldt assistent.

Byggeriet blev sat i gang den 24. april 1992.

*Åbent hus
november
1992.*

FJERNVARMEVÆRKET VAR EN REALITET

Byggeriet var i gang, og fra sommeren 1992 og hen mod jul blev der gravet rør ned i byen og lavet husinstallationer. Allerede d. 1. oktober blev der for første gang sendt varme ud i rørene til forbrugerne, og sidst i november blev der holdt indvielse for leverandører og entreprenører. I starten af det nye år blev der holdt åbent hus for forbrugerne i byen.

Miljøtilladelsen blev i 1993 ændret, så der måtte fyres med olieslam, hvilket var nemmere at skaffe end vegetabilsk olie, og de små biogasanlæg kunne i stedet få, hvad de havde brug for. Der blev optaget lån i kommunekredit med hovedstol på 61.606.544 kr, hvilket viste sig at være for meget, og det overskydende blev tilbagebetalt.

Levering af olieslam.

Man oplevede hurtigt et vandtab på værket, som var svært at lokalisere. Først efter adskillige termofotograferinger af ledningsnet og etablering af trykeks-pansion på værket lykkedes det at finde en ødelagt stikledning på Kastanievej. Alle omkostninger herved blev dog dækket af entreprenøren, som havde beska-diget røret.

I 1996 blev der lavet aftale med Danfoss om udskiftning af AVTQ ventiler, idet de oprindelige ikke viste sig at være holdbare. En hvervekampagne skulle få flere forbrugere koblet på fjernvarmen, hvilket lykkedes, da yderligere 33 forbrugere tilsluttede sig. I 1997 og 98 blev ledningsnettet udvidet til Ådalen, Skørpingvej (ældreboliger) og Bogfinkevej. Man tilbød fra fjernvarmen et serviceeftersyn på fjernvarmeinstallationen til en fast pris på 220 kr./stk, men det gav ingen tilbagemeldinger.

Efter at have udvist en god og sikker drift fandt de lokale pengeinstitutter fjernvarmen så attraktiv, at de nu tilbød sig, og i 1998 skiftede man fra Sydbank (tidligere Aktivbanken) til Spar Nord. Samme år blev der i samarbejde med Elsparefonden lavet tiltag, som skulle få elopvarmede huse til at koble sig på fjernvarmen. Derudover blev der i samarbejde med Rambøll og energistyrelsen lavet undersøgelser om, hvorvidt det kunne være en økonomisk fordel at lave damp og derved fremstille el på biobrændsel. Energistyrelsen bevilligede ca. 10,5 millioner i tilskud til anlægget, men ville så ikke, som først lovet, garantere for elprisen i afskrivningsperioden, og projektet blev droppet efter en ekstraordinær generalforsamling i 2001.

FLERE UDVIDELSER AF LEDNINGSNETTET

Ledningsnettet blev i år 2000 udvidet på Østermarksvej til udstykningen af Olle Kolle, hvor der blev bygget ældreboliger, og i 2002 blev Terndrup Skovbrynet udvidet, idet der blev udstykket 4 grunde. Dette år fik fjernvarmeværket ødelagt elinstallationer og styringer for ca. 575.000 kr excl.moms, da et lyn slog ned i værket. Herefter blev det besluttet at installere et nødstrømsanlæg, idet der også var problemer med tilbagebrand ved almindelige strømsvigt, hvor også vandværket var ramt. Samme år blev det også besluttet at omlægge lånet fra et indekseret lån til et fastforrentet lån.

Miljøstyrelsen betragtede i 2003 værket som et medforbrændingsanlæg og ville undersøge prøver fra anlæggets røg og aske. I 2006 fik man besked på, at ville man fortsat afbrænde slam, skulle der skiftes til et affaldsforbrændingsanlæg med dertil hørende regler og kontrol. Omkostningerne herved ville blive store, og man valgte at stoppe med at fyre med slam for i stedet at bruge rent halm. Dette indebar, at bundasken måtte føres tilbage til markerne, og der blev derfor opført et askelager på fjernvarmens grund, hvor det kunne opbevares for et halvt år af gangen. Dette krævede en ny miljøgodkendelse fra kommunen.

Ved fjernvarmens etablering i 1992 blev der forhandlet med Boligselskabet

Nordjylland, og disse forhandlinger fortsatte mange år frem. Endeligt blev det besluttet at tilslutte deres 22 boliger på Bogfinkevej og Svalevej i samarbejde med El-Sparefonden.

I 2007 blev der på generalforsamlingen ændret i vedtægterne således, at det kom til at hedde Rebild Kommune i stedet, og kommunen ville nu ikke længere have en repræsentant med i bestyrelsen.

Der blev forhandlet om, hvorledes ledningsnettet skulle udvides til Anemolunden, men der kunne ikke opnås enighed med grundejeren om prisen for dette, og samtidig ønskede han, at der blev bygget lavenergihuse, som ingen tilslutningspligt havde til fjernvarmen. Udvidelsen af ledningsnettet til Industriparken og Industrivej blev gennemført, da Karl Molin ønskede at tilkoble sig.

*Niels Knudsen
igang med
stikprøve.*

ET FJERNVARMEVÆRK I UDVIKLING

Udviklingen på fjernvarmeværket har aldrig stået stille. Man begyndte at udskifte varmemålere, og fra energistyrelsen blev det i år 2010 besluttet, at alle ledningsejere skulle opkøbe energibesparelser. På dette tidspunkt begyndte varmeværket at opleve problemer med sodudslip på grund af dårlig halm og overbelastning af kedlen i de svære vintermåneder. En udvidelse af kapaciteten på værket var nødvendig. Cowi blev bedt om at lave en ny miljøansøgning til en ekstra kedel, og det blev undersøgt, hvorvidt solvarme med 3000m² ville være favorabelt. Det viste sig dog, at varmeprisen ville blive for dyr. Gennem en kampagne blev yderligere to el- og ti olieopvarmede huse tilsluttet fjernvarmen.

På en ekstraordinær generalforsamling i juli 2010 søgte man bemyndigelse til at optage lån på 15 mil. kr. til en udvidelse af værket med en ekstra halmkedel og en renovering af den gamle. Bygningsudvidelsen blev udført af lokale håndværkere, og maskinleverancen stod Linka for.

Halmleverandørerne til Terndrup fjernvarme var fra start Storgaard og Terndrup maskinstation, men da maskinstationen overgik til anden ejer, overtog Anton Nielsen i stedet kontrakten fra maskinstationen, således at leverandørerne nu er Storgaard og Anton Nielsen.

Da udvidelsen af fjernvarmeværket stod klar i februar 2012, blev der afholdt åbent hus.

Senere dette år krævede staten, at alle fjernvarmeværker skulle have en uvildig ekstern revisor til at gennemgå regnskaberne 3 år tilbage, og til denne opgave blev der indgået en aftale med Kresten Hyldahl fra Nibe.

I forbindelse med at der skulle ansættes en ny varmemester, blev det undersøgt, hvorvidt regnskabsdelen skulle administreres som hidtil. Det blev besluttet at skifte til DFF's nye kontoplan. Det var ikke længere tilladt at køre med akkumuleret underskud, hvorfor det også blev nødvendigt at justere priserne på varmen.

D. 31. maj 2013 blev der afholdt reception på fjernvarmen for Niels Knudsen og Bent Godiksen, hhv. afgående og tiltrædende varmemester.

Ledningsnettet blev udvidet yderligere på Niels Bødgersvej og på den nye udstyknings på Stærevej. Igen blev det også undersøgt, om det var rentabelt at opsætte solceller, hvilket endnu ikke var tilfældet.

Efter en henvendelse fra Super Brugsen i Terndrup i 2014 blev der indgået en aftale om køb af overskudsvarme fra deres kølemaskiner. Dette gav et økonomisk afkast, idet det samtidig talte med i de energibesparelser, som stadig skal købes.

Da Rebild Kommune afholdte en udbudsrunde om køb af deres grunde, slog Terndrup fjernvarme til og købte en nabogrund. Her er det muligt at bygge en ekstra hal, placere solceller eller andet, hvis det skulle blive aktuelt. Dermed er der stadig plads til udvikling på fjernvarmeværket i Terndrup.

FJERNVARMEPRISER FRA 1992 TIL 2017 EXCL. MOMS

	Forbrugere Antal	Måleleje/år kr.	Fast afgift/år kr.	Forbrugsafgift/år kr.
ÅR 1992/93	438	500	10	400
ÅR 1997/98	475	500	16	425
ÅR 2002/03	513	750	20	425
ÅR 2007/08	544	750	20	425
ÅR 2012/13	582	750	20	425
ÅR 2016/17	593	750	28	450

BESTYRELSESMEDLEMMER FRA 1992 TIL

Formand:	Niels Knudsen	01.11.1991	til	20.06.1992
	Erik Christensen	20.06.1992	til	20.09.2011
	Jørgen Dodensig	20.09.2011	til	
Kasserer:	Erik Hovesen	01.11.1991	til	30.09.1997
	Anders Jensen	30.09.1997	til	24.09.2014
	Erik Hovesen	24.09.2014	til	
Næstformand:	Erik Christensen	01.11.1991	til	20.06.1992
	Bjarne Astrup	23.09.1992	til	28.09.1995
	Jørgen Dodensig	28.09.1995	til	20.09.2011
	Erik Christensen	20.09.2011	til	
Sekretær:	Poul V. Nielsen	01.01.1991	til	23.09.2010
	Niels P. Giliamsen	23.09.2010	til	27.09.2012
	Rico Jacobsen	27.09.2012	til	
Medlemmer:	Bjarne Astrup	01.11.1991	til	23.09.1992
	Niels Knudsen	20.06.1992	til	23.09.1992
	Anders Andersen	23.09.1992	til	25.09.1996
	Jørgen Bonde	25.09.1996	til	30.09.2008
	Niels P. Giliamsen	30.09.2008	til	23.09.2010
	Bjarne Astrup	23.09.2010	til	24.09.2014
	Anders Jensen	24.09.2014	til	24.09.2015
	Bo Christensen	24.09.2015	til	07.02.2017
Revisorer:	Bjarne Astrup	07.02.2017	til	
	H.Juul Nielsen-Anders Jensen	01.11.1991	til	23.09.2093
	Frits Kragh-Harry Christensen	23.09.1993	til	27.09.2001
	Harry Christensen-Asger E.Andersen	27.09.2001	til	28.09.2011
	Harry Christensen-Knud Pedersen	28.09.2011	til	
Udpeget af kommunen:				
	Børge Olsen	16.01.1992	til	10.01.1994
	Stig Christensen	10.01.1994	til	28.01.2002
	Leif Tonnisen	08.01.2002	til	2007

Efter kommunesammenlægning i 2007 meddelte kommunen at de ikke ønskede at have en repræsentant i bestyrelsen.

ANSATTE FRA 1992 TIL 2017

Varmemestre:	Niels Knudsen	01.08.1992	til	31.05.2013
	Bent Godiksen	01.04.2013	til	
Asistenter:	Poul Urfeldt	September 92	til	Februar 94
	Hans Henrik Pedersen	Marts 94	til	December 96
	Claus Ringsted	Januar 97	til	Januar 98
	Jesper Guldbæk	Februar 98	til	November 98
	Karl Otto Danielsen	Oktober 98	til	September 02
	Lars Godskesen	Oktober 02	til	Maj 13
	Bang Jacobsen	November 02	til	April 07
	Niels P. Gilliamsen	August 07	til	Juni 08
	Lasse Krabbe	August 08	til	
	Niels Knudsen	Juni 13	til	
Efterlønsmodtager:	Børge Sørensen	November 98	til	Oktober 02

TERNDRUP FJERNVARME A.M.B.A.

Industriparken 30, 9575 Terndrup

Telefon: 98 33 66 33